

BOKTIPS HÖSTEN 2021 | SYKSY 2021

Bokrådets topplistor för vuxna

Finlandsinstitutets bokråd delar med sig av sina läsupplevelser och tipsar om aktuell finskspråkig och sverigefinsk litteratur för i Sverige verksamma bibliotek, skolor, förskolor - och för alla

litteraturintresserade. Boktipslistan, som publiceras två gånger om året, kan användas som inspiration och stöd vid inköp av ny finländsk och sverigefinsk litteratur.

Kirjaraadin suosituslistat aikuisille

Suomen instituutin kirjaraati jakaa lukukokemuksiaan ja suosittelee ajankohtaista suomenkielistä ja ruotsinsuomalaista kirjallisuutta Ruotsissa toimiville kirjastoille, kouluille, esikouluille - ja kaikille kirjallisuudesta kiinnostuneille.

Kaksi kertaa vuodessa ilmestyvä kirjavinkkilista voidaan käyttää inspiraationa ja tukena uuden suomalaisen ja ruotsinsuomalaisen kirjallisuuden hankinnassa.

Bokrådets medlemmar | Kirjaraadin jäsenet

Bakre raden från vänster | Ylärivissä vasemmalta:
Maria Tapaninen, Marjut Hökfelt, Eija Helenius, Eeva Östberg

Främre raden från vänster | Alarivissä vasemmalta:
Eija-Liisa Knuutinen, Liisa Paavilainen, Ari Setälä.

På bilden fattas | Kuvasta puuttuvat
Pilvi Mattila Sundberg, Emil Johansson, Heidi Grönstrand ja Vilja Salo.

Översättningar från finska till svenska: | Käännökset suomesta ruotsiksi
Emil Johansson och bokrådet | Emil Johansson ja kirjaraati

Innehållsförteckning | Sisällysluettelo

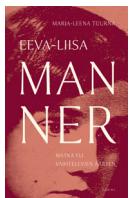
Tema: Två klassikerförfattare fyller 100 år Teema: Kaksi klassikkokirjailijaa 100 vuotta	3
Tema: Mikael Agricola, finska skriftspråkets fader Teema: Mikael Agricola, suomen kirjakielen isä	4
Tema: Tove Jansson Teema: Tove Jansson	4
Tema: Aktuella litteraturpriser Teema: Ajankohtaiset kirjallisuuspalkinnot	
Finlandiapiset 2021 Finlandia-palkinto 2021	5
Savonia-litteraturpriset 2021 Savonia-kirjallisuuspalkinto 2021	8
Helsingin Sanomats debutantpris 2021 Helsingin sanomien esikoiskirjapalkinto 2021	8
Tema: Fäder och söner Teema: Isät ja pojat	9
Urval ur höstens skönlitteratur Poimintoja syksyn kaunokirjallisuudesta	
Romaner Romaanit	10
Deckare Dekkarit	12
Poesi Runous	13
Serier Sarjakuvat	14
Bokrådets favoriter: skönlitteratur Kirjaraadin suosikit: kaunokirjallisuus	15
Tema: Wivi Lönn och Aino Aalto - kvinnliga pionjärer inom finsk arkitektur 	
Teema: Suomen arkkitehtuurin uranuurtajanaiset Wivi Lönn ja Aino Aalto	18
Urval ur höstens facklitteratur Poimintoja syksyn tietokirjallisuudesta	20
Bokrådets favoriter: facklitteratur Kirjaraadin suosikit: tietokirjat	23
Tema: Finländska fenomen Teema: Suomalaisia ilmiöitä	25
Tema: Biografier Teema: Elämäkerrat	26
Essäer Esseet	27
Höstens sverigefinska litteratur Syksyn ruotsinsuomalainen kirjallisuus	28
Översättningar från finska till svenska Käännökset suomesta ruotsiksi	30
Kontaktuppgifter Yhteystietoja	31

Tema | Teema

Två klassikerförfattare fyller 100 år |

Kaksi klassikkokirjailijaa 100 vuotta

Eeva-Liisa Manner

Marja-Leena Tuurna: Eeva-Liisa Manner (Tammi, 2021)

Äntligent en biografi om Eeva-Liisa Manner! Innehåller även nytt material. Författaren kände Manner personligen.

Vihdoinkin elämäkerta Eeva-Liisa Mannerista! Myös uutta materiaalia. Kirjoittaja tunsi Mannerin henkilökohtaisesti.

Eeva-Liisa Manner: Kirkas, hämärä, kirkas. Kootut runot (Tammi, 2021)

Hela diktproduktionen av Finlands kanske mest betydelsefulla poet under efterkrigstiden.

Suomen ehkä merkittävimmän sodanjälkeisen lyyrikon koko runotuotanto.

Eeva Joenpelto

Suvi Ahola: Mitä Eeva Joenpelto todella sanoi? (WSOY, 2021)

Författaren försöker belysa Joenpelto mångsidiga författarskap genom att använda Joenpelto egna texter. En intressant översikt över ett av den tidens stora författarskap.

Kirjailija pyrkii valottamaan Joenpellon monipuolista kirjailijakuvaa tämän omien tekstien kautta. Mielenkiintoinen katsaus aikansa suuren kirjailijan tuotantoon.

Tema | Teema

Mikael Agricola, finska skriftspråkets fader |

Mikael Agricola, Suomen kirjakielen isä

Roope Lipasti: Mikaelin kirja (Atena, 2021)

Året är 1557 och det finska skriftspråkets fader Mikael Agricola lever livet som biskop i Åbo. Han fortsätter att hitta på och vidareutveckla det finska språket efter att ha skrivit sin ABC-bok. Agricola är nu också intresserad av magiska ramsor som lever i folkmun. Mitt i den strängaste vintern kommanderar kung Gustav Vasa Agricola till fredsförhandlingarna mellan Sverige och Ryssland i Moskva. Den unga hustrun Birgitta stannar för att sköta biskopsgården och ska snart bli änka, då Mikael Agricola dör på den besvärliga hemresan från Moskva.

Ari Setälä

Vuosi on 1557 ja Suomen kirjakielen isä Mikael Agricola elelee mahtimiehen elämää Turun piispana, keksii ja kehittelee eteenpäin suomen kieltä ABC-kirjansa jatkaksi. Agricolaa kiinnostaa nyt myös kansan suussa elävät loitsut. Keskellä kovinta talvea kuningas Kustaa Vaasa komentaa Agricolan Ruotsin ja Venäjän rauhanneuvotteluihin Moskovaan. Piispantaloa jää hoitamaan nuori vaimo Birgitta, josta tulee kohta leski, kun Mikael Agricola kuolee vaivalloisella paluumatkalla Moskovasta.

Ari Setälä

Jari Tervo: Pääskyt talvehtivat järvenpohjassa (Otava, 2021)

En roman om Mikael Agricola (1507–1557), hans tids föreställningar och liv.

Romaani Mikael Agricolasta (1507–1557), hänen aikansa uskomuksista ja elämästä.

Tema | Teema

Tove Jansson

Juha Järvälä: Tove Janssonin Helsinki (Minerva 2021)

Rikligt illustrerad fackbok som lockar läsaren att vandra i Tove Janssons fotspår i Helsingfors, samtidigt som den presenterar Helsingfors kulturhistoria.

Runsaasti kuvitettu tietokirja, joka houkuttelee kulmemaan Helsingissä Tove Janssonin jalanjäljissä esitellen samalla Helsingin kulttuurihistoriaa.

Johanna Venho: Syyskirja (WSOY, 2021)

Roman om Tove Janssons liv och skrivande.

Romaani Tove Janssonin elämästä ja kirjoittamisesta.

finlands
institutet

Aktuella litteraturpriser | Ajankohtaiset kirjallisuuspalkinnot

Finlandiapriset 2021 | Finlandia-palkinto 2021

Vinnare i skönlitteratur | Kaunokirjallisuuden voittaja

Jukka Viikilä: Taivaallinen vastaanotto (Otava, 2021)

Denna experimentella metafiktiva roman handlar om den fiktiva karaktären Jan Holm som kommer ut med en roman som heter Taivaallinen vastaanotto ("Himmelsk mottagning"), samt om diskussionerna och kritiken som den kommer att väcka hos läsarna. Vacker och uppfriskande prosa, fantasirika berättelser. Viikilä har bara publicerat två romaner och båda har belönats med Finlandiapriset.

Kokeileva metafiktivinen romani kertoo kuvitteellisesta Jan Holmista, joka julkaisee romaanin nimeltä Taivaallinen vastaanotto, sekä siitä, minkälaisia keskustelua ja kriitikiä se tulee saamaan lukijoilta. Kaunista ja virkistäävä proosaa, mielikuvitkSELLisia tarinoita. Viikilä on julkaissut vain kaksi romaania ja saanut molemmista Finlandia-palkinnon.

Finlandiapriset 2021 | Finlandia-palkinto 2021

Nominerade, skönlitteratur | Kaunokirjallisuuden ehdokkaat

Rosa Lixsom: Väylä (Like, 2021)

Boken presenteras på sidan 15.

Kirja esitellään sivulla 15.

Marjo Niemi: Kuuleminen (Teos, 2021)

En relativt vanlig, välmående medelklassmänniska skriver frenetiskt dundrande brev till olika mottagare, bland annat till partnern, fadern, personen hon köpt en hund av och den lokala nattklubbsägaren. Mellan breven kommer brottstycken om händelser utanför breven.

Verrattain tavallinen, hyvinvoiva, keskiluokkainen ihmisen kirjoittaa vimmaisesti ja räiskyen kirjeitä eri tahoille, muun muassa puolisolleen, isälle, ostamansa koiran myyjälle, paikalliselle yökerhonomistajalle. Kirjeiden ohessa kulkee katkelmia kirjeiden ulkopuolisista tapahtumista.

Matias Riikonen: Matara (Teos, 2021)

Fantasiroman om unga pojkar som leker fram ett eget samhälle. Maktspel, våld och ömhet pojkkarna emellan förenas till omskakande litteratur. Fina naturskildringar.

Fantasiaromaani nuorista pojista, jotka leikkivät omaa yhteiskuntaa. Valtapelit, väkivalta ja hellyys poikien välillä yhdistyvät vahaduttavaksi kirjallisuudeksi. Hienoa luontokuvausta.

Pirkko Saisio: Passio (Siltala, 2021)

Genomskärning av den europeiska historien från 1500-talets Florens till 1950-talets Finland. Den humoristiska berättelsen bär framåt av ett smycke som får många olika ägare.

Läpileikkaus eurooppalaista historiaa 1500-luvun Firenzestä 1950-luvun Suomeen. Huumorin värittämää tarinaa kantaa koru, joka saa matkan varrella monia omistajia.

Finlandiapiset 2021 | Finlandia-palkinto 2021

Vinnare i facklitteratur | Tietokirjallisuuden voittaja

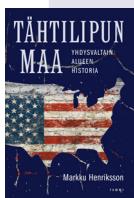
Osmo Tapio Räihälä: Miksi nykymusiikki on niin vaikeaa (Atena, 2021)

Räihälä undersöker och förtydligar den moderna musikens väsen genom att gå igenom definitioner av klassisk och modern musik och skillnader dem emellan. Innehåller lyssningsrekommendationer och presentationer av verk som format musikhistorien. Ett tema är kvinnliga kompositörer och hur de marginaliseras genom den klassiska och moderna musikens historia.

Räihälä tutki ja selventää nykymusiikin olemusta käyden läpi klassisen musiikin ja nykymusiikin määritelmät ja niiden eroavaisuuden. Kuuntelusuosituksia ja esittelyt musiikin historiaa muovanneista teoksista. Eräs teemoista on naissäveltäjät ja heidän marginalisointinsa läpi klassisen ja nykymusiikin historian.

Finlandiapiset 2021 | Finlandia-palkinto 2021

Nominerade, facklitteratur | Tietokirjallisuuden ehdokkaat

Markku Henriksson: Tähtilipun maa. Yhdysvaltain alueen historia (Tammi, 2021)

Den erfane Nordamerikaforskaren har skrivit ett omfattande grundverk om historien om området som idag är USA, från de tidigaste ursprungsbefolkningskulturerna till presidentvalet år 2020.

Pitkän linjan Pohjois-Amerikan tutkija on kirjoittanut kattavan perusteoksen Yhdysvaltain alueen historiasta aina varhaisista intiaanikulttuureista vuoden 2020 presidentinvaleihin asti.

Ritva Kylli: Suomen ruokahistoria. Suolalihasta sushiin (Gaudeamus, 2021)

En spännande berättelse om vår vardagliga mat. Föreningar i matkultur och matproduktion i Finland från 1700-talet till millennieskiftet. Har också belönats med facklitteraturpriset Kanava 2021.

Jokapäiväisen ruokamme kiehtova tarina. Ruokakulttuurin ja ruoantuotannon muutokset Suomessa 1700-luvulta vuosituhannen taitteeseen. Saanut myös tietokirjojen Kanava-palkinnon 2021.

Kristiina Markkanen ja Leena Virtanen: Wivi ja Hanna. Arkkitehdin ja kauppaneuvoksen yhteiset vuodet (Atena, 2021)

Boken presenteras på sidan 18.

Kirja esitellään sivulla 18.

Osmo Soinivaara: 2020-luvun yhteiskuntapolitiikka (Teos, 2021)

Soinivaara framför sin syn på vad som borde ändras i vår ekonomi för att människorna och jordklotet skulle få bättre. Författaren är en av grundarna till den gröna rörelsen i Finland.

Soinivaara esittää näkemyksensä siitä, mitä taloudessamme pitäisi korjata, jotta ihmiset ja maapallo voisivat paremmin. Kirjailija on yksi Suomen vihreän liikkeen perustajista.

Julia Thurén: Kaikki kuluttamisesta. Näin aloin käyttää rahojani paremmin (Gummerus, 2021)

Lätsamt om orsakerna till våra konsumtionsvanor och hur de skulle kunna förändras, med författarens eget liv som utgångspunkt. Kvalitet, natur och miljö är nyckelord.

Kepeään sävyn kulutustottumuksiemme syistä ja miten niitä voisi muuttaa, näkökulmana kirjailijan oma elämä. Laatu, luonto ja ympäristö ovat avainsanoja.

Savoniapriset 2021 | Savonia-kirjallisuuspalkinto 2021

Sirpa Kähkönen: Vihreä sali (Otava, 2021)

Den nionde romanen i Kuopiosvitens för läsaren på djupa vatten och hal is. Den mästerliga berättaren ger röst åt både mäniskor och natur under olika tidsskeden. Vid jultiden 1964 söker tre ungdomar, alla med svåra hemförhållanden, sin plats i världen samtidigt som en gammal man som har lärt sig trädgårdsmästaryrket i Sankt Petersburg under 1910-talet återvänder till sin ungdoms landskap. *Liisa Paavilainen*

Kuopio-sarjan yhdeksäs romaan viie lukijan syville vesille ja liukkaille jäille. Taiturillinen kertoja antaa äänen sekä eri aikana eläville ihmisiille etää luonolle. Joulun alla 1964 kolme vaikeissa kotioloissa yhteen kasvanutta nuorta etsii omaa paikkaansa samalla kun 1910-luvun Pietarissa puutarhuriksi oppinut vanhus palaa nuoruutensa maisemiin. *Liisa Paavilainen*

Helsingin Sanomats debutantpris 2021 |

Helsingin Sanomien esikoiskirjapalkinto 2021

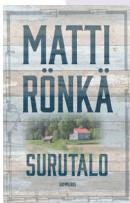

Meri Valkama: Sinun, Margot (WSOY, 2021)

Idéhistorisk thriller om att reda ut sitt eget förflyttna. I romanen förenas Östtysklands dödsryckningar på 1980-talet med händelserna i den egna familjen.

Aatehistoriallinen trilleri oman menneisyyden selvittämisestä. Romaanissa limittyyvä Itä-Saksan 1980-luvun kuolinkouristukset ja tapahtumat oman perheen parissa.

Fäder och söner | Isät ja pojat

Matti Rönkä: Surutalo (Gummerus, 2021)

Bröderna Jukka och Timppa växer upp kommenderade av sin far som förlorat benet och förbittrats i kriget. På vissa sätt skadar kriget även bröderna, och den yngre brodern Jukka har det också svårt med sina egna barn. Surutalo ("Sorgehuset") är i sin dysterhet också en varm och välberättad skildring av pojkkarna från deras uppväxt i frontmannahuset på 1950-talet ända till idag. *Ari Setälä*

Veljekset Jukka ja Timppa kasvavat sodassa jalkansa menettäneen ja katkeroituneen isän komennossa. Eräällä tapaa sota vammauttaa veljeksiäkin ja nuorempi veli Jukka kipuilee myös oman jälkkasvunsa kanssa. Surutalo on synkeydessäänkin lämmin ja hyvin kerrottu kuvaus rintamamiestalosta omilleen kasvavien poikien elämästä 1950-luvulta aina näihin päiviin.

Ari Setälä

Niklas Ahnberg: Isät jäätävät merelle (WSOY, 2021)

Ahnbergs debutverk är en skärgårdsroman som utspelar sig på Åland. När fadern dör seglar Benjamin med faderns segelbåt till ön Kökar, trots att Benjamin fått nog av båtar och havet. Men vad är det egentligen Benjamin flyr från, och varifrån kommer ordlösheten som ärvts från pappan till Benjamin och vidare till Benjamins son?

Ahnbergs esikoisteos on Ahvenanmaalle sijoittuva saaristoromaani. Kun isä kuolee, Benjamin lähtee isän purjeveneellä Kökarin saareen, vaikka on saanut tarpeekseen veneilystä ja merestä. Mutta mitä Benjamin oikeasti pakenee saarelle, ja mistä johtuu puhumattomuus, joka on siirtynyt isästä Benjamiin ja edelleen Benjaminin poikaan?

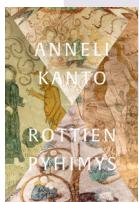
Juha Itkonen: Kaikki oli heidän (Otava, 2021)

I sin senaste roman bygger Itkonen upp en släktberättelse om män, manlig smärta och manligt känsloliv, samt om hur vissa saker går i arv från generation till generation. Skickligt skapade och levande ögonblicksbilder.

Itkonen rakentaa uusimmassaan miesten sukutarinan miehisestä tuskasta ja tunne-elämästä ja siitä, miten tietyt asiat siirtyvät sukupolvelta toiselle. Taitavasti luotuja eläviä tuokiokuvia.

Urval av höstens skönlitteratur | Poimintoja syksyn kaunokirjallisuudesta

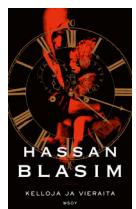
Romaner | Romaanit

Anneli Kanto: Rottien pyhimys (Gummerus, 2021)

En roman som utspelar sig omkring år 1513 och berättar på ett roligt, skrattretande och medryckande sätt om när Det heliga korsets kyrka i Hattula målades. En rik och levande djupdykning i den tidsperioden och dess människor.

Noin vuoteen 1513 sijoittuva romaani, joka kertoo hauskasti, hykerryttävästi ja herkullisesti Hattulan Pyhän Ristin kirkon maalaamisesta. Rikas ja elävä sukellus aikaan ja sen ihmisiin.

Hassan Blasin: Kelloja ja vieraita (WSOY, 2021)

Den irakisk-finske författarens bok innehåller två kortnoveller. Eliaksen seikkailut Isis-maassa ("Elias äventyr i Isis-land") handlar om en ung man som Isis har dragit med sig som assistent till en kock i Mosul. Sololand är en bra skildring av problem kring invandring och flyktlingskap i Finland ur perspektivet hos en irakisk man som flyttar till ett litet samhälle i norr.

Irakilais-suomalaisen kirjailijan teos sisältää kaksi pienoisnovellia. Eliaksen seikkailut Isis-maassa kertoo nuorukaisesta, jonka Isis on kaapannut joukkoihinsa, kokin apulaiseksi Mosuliin. Sololand kuvailee hyvin maahanmuuton ja pakolaisuuden ongelmia Suomessa pienelle pohjoisen paikkakunnalle muuttavan irakilaismiehen näkökulmasta.

Laura Malmivaara: Vaiti (Otava, 2021)

Jagberättaren hamnar mot sin vilja i en skandal i media och sociala medier och tar avstånd till liv i Helsingfors. Sommaren med hennes åldrande mamma på släktens kära sommarställe leder henne till att undersöka tystnadskulturen som de båda har vuxit upp med.

Minäkertoja joutuu tahtomattaan media- ja somekohun liepeille ja ottaa etäisyyttä elämäänsä Helsingissä. Kesä vanhenevan äidin kanssa suvun rakkaassa kesäpaikassa johtaa tutkimaan sitä vaikenemisen kulttuuria, johon kumpikin on kasvanut.

Heidi Königs: Siivet kantapäissä (Otava, 2021)

En fiktiv roman om regissören, skådespelaren och dramaturgen Marja Rankkala (1918–2002). Det är en stark relationsroman som skildrar tidsperioden och Radioteaterns guldålder. Huvudpersonen Marja går sin egen väg, har passionen som ledstjärna och älskar vem hon vill.

Fiktivinen romaani ohjaaja näyttelijä ja dramaturgi Marja Rankkalasta (1918–2002). Aikakauden ja Radioteatterin kultakauden kuvaus ja vahva ihmissuhderomaani. Päähenkilö Marja on oman tiensä kulkija, joka pitää intohimoa johtotähdenään ja rakastaa ketä haluaa.

Katja Kallio: Tämä läpinäkyvä sydän (Otava, 2021)

En intensiv roman om förbjuden kärlek mellan en missanpassad kvinna och en sovjetisk fånge år 1942. Familjen i berättelsen återvänder till Hangö som de tvingats lämna två år tidigare när Hangö till följd av kriget överläts till Sovjetunionen. Vi ser glimtar av Finlands plats i världen, fortsättningskrigets utveckling och framför allt av vad världens omvälvningar innebär för en enskild Hangöbo.

Kiihkeä romaanisoppeutumattoman naisen ja neuvostovangin kielletystä rakkaudesta vuonna 1942. Tarinan perhe palaa Hankoon, jonka he olivat joutunut jättämään kaksi vuotta aiemmin, kun Hanko sodan seurauksena luovutettiin Neuvostoliitolle. Näemme pilkahduksia Suomen paikasta maailmassa, jatkosodan kehittymisestä ja ennen kaikkea siitä, mitä maailman myllerryks on yksittäisille hankolaisille merkinnyt.

Antti Heikkilä: Latu (WSOY, 2021)

En berättelse baserad på verkliga händelser om världsmästarkidåkaren Pauli Pitkänens kärva liv. Den berättar om mannen från ödemarken och hans väg till framgång, 1930-talets idrottsextras och hjältemodets pris.

Tositapahtumiin pohjautuva kertomus nilsiäläisen maailmanmestarihihtääjän Pauli Pitkäsen rosoisesta elämästä. Se kertoo korvessa kasvaneen miehen noususta menestykseen, 1930-luvun urheiluhurmoksesta ja sankaruuden hinnasta.

Katriina Ranne: Maa kuin veri (WSOY, 2021)

Efter att Katriina Ranne år 2013 flyttat till Argentina blev hon intresserade av kolonin Colonia Finlandesa som finländare grundade i norra Argentina år 1906. 122 personer var med och grundade kolonin och när den var som störst på 1930-talet bodde omkring 500 finländare där.

Katriina Ranne kiinnostui vuonna 2013 Argentiinaan muuttuaan suomalaisten vuonna 1906 Pohjois-Argentiinaan perustamasta siirtokunnasta Colonia Finlandesasta. Siirtokunnan perustajia oli 122 ja suurimmillaan 1930-luvulla siellä asui noin 500 suomalaista.

Deckare | Dekkarit

Max Seeck: Kauna (Tammi, 2021)

Tredje delen i serien om Jessica Niemi. Hon är tjänstledig och kollegan Jusuf är utredningsledare för ett nytt fall: industrichefen Eliel Zetterberg hittas mördad i sin bostad. Jessica ser fortfarande syner av sin döda mamma och pratar med henne, vilket ger henne alltmer ångest. Häxsällskapet, som kom undan i första boken i serien, är tillbaka. Gott om spänning och oväntade vändningar. *Marjut Hökfelt*

Kolmas osa Jessica Niemi-jännärisarjasta. Niemi on virkavapaalla ja hänen kollegansa Jusuf on uuden tapauksen päättäjä: teollisuusjohtaja Eliel Zetterberg löytyy murhattuna asunnostaan. Jessica näkee edelleen kuolleen äitinsä ja keskustelee tämän kanssa, mikä ahdistaa häntä yhä enemmän. Noitajengi, joka pääsi pakoon sarjan ensimmäisessä osassa, palaa kuvioihin. Jännitystä ja yllättäviä käänitteitä riittää. *Marjut Hökfelt*

Antti Tuominen: Hirvikaava (Otava, 2021)

Trilogins andra del tar vid där Kaninfaktorn slutade. Försäkringsmatematikern Henri Koskinen har precis fått sitt liv och äventyrsparken på rätt köl, när hans bror Juhani återvänder från de döda och rör till allt igen. Henris och Lauras kärlek blomstrar. När samarbetet med Suomen Leikki Oy:s nya ägare alltmer börjar likna utpressning, tvingas Henri hitta en väg ut ur det kinkiga läget. Tuomainen skriver dråpligt och fyndigt. *Marjut Hökfelt*

Kirjatrilogian toinen osa jatkaa siitä, mihin Jääriskeroon päätti. Vakuutusmatemaatikko Henri Koskinen on juuri saanut elämänsä ja seikkailupuiston raiteille, kun hänen veljensä Juhani herää kuolleista ja sekoittaa taas kuviot. Henrin rakkautarina Lauran kanssa kukoistaa. Kun yhteistyö Suomen Leikki Oy:n uusien omistajien kanssa alkaa näyttää kiristykseltä, on Henrin eksittävä keino päästä kiperästä tilanteesta. Tuomainen kirjottaa hausasti ja nasevasti. *Marjut Hökfelt*

Timo Saarto: Pimenevässä kaupungissa (Karisto, 2021)

Historisk deckare som utspelar sig i ett Helsingfors som förbereder sig för krig hösten 1939. Polisens mordutredning för dem till stridigheter flera generationer bakåt.

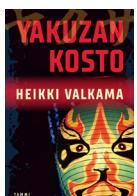
Historiallinen dekkari vie syksyllä 1939 sotaan valmistautuvaan Helsinkiin. Poliisin murhatutkimukset johdattavat sukupolvien takaisten kaunojen keskelle.

Sari Rainio & Juha Rautaheimo: Vainajat eivät vaikene (Siltala, 2021)

Den första boken i en ny deckarserie handlar om ett team på polisstationen i Böle i Helsingfors. Intressant men långsamt framskridande handling. Passar läsare som gillar cozy crime.

Uuden dekkarisarjan avausteoksen ytimessä on Pasilan poliisilaitoksen tiimi. Kiinnostava mutta hitaasti etenevä juoni, sopiva cozy crimen ystäville.

Heikki Valkama: Yakuzan kosto (Tammi, 2021)

Den fjärde boken i en deckarserie som huvudsakligen utspelar sig i Japan. Huvudpersonen, kocken Riku Mäki, har förverkligat sin dröm: startat en restaurang i Tokyo. Han råkar dock lägga näsan i blöt och en maffiaboss sätter honom på sin dödslista.

Neljäs teos pääosin Japaniin sijoittuvassa dekkarisarjassa. Päähenkilö, kokki Riku Mäki, on toteuttanut unelmansa: perustanut ravintolan Tokioon. Hän työntää kuitenkin lusikkansa väärään sopaan ja joutuu rikollispomon tappolistalle.

Poesi | Runous

Anja Erämaja: Olen nyt täällä metsässä (WSOY, 2021)

Erämajas roliga och insiktsfulla diktsamling för läsaren till blåbärsskogen. Där begrundar man livet, bland annat skogens och blåbärens betydelse.

Erämajan hauska ja oivaltava runokokoelma vie lukijan mustikkametsään. Siellä pohdiskellaan elämää, muun muassa metsän ja mustikoiden merkitystä.

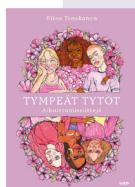

Janne Holmström: Kauan sitten hukkunut (Tammi, 2021)

Holmström har inspirerats av sin egen farfars livshistoria och skrivit en sorglig men vacker debutsamling om ett krigsbarn. I dikterna skickas en ung pojke över Östersjön för att komma bort från kriget. Pojken återvänder, men är inte längre hel – upplevelsen skuggar resten av hans liv.

Holmström on inspiroitunut oman isoisänsä elämäntarinasta ja kirjoittanut surullisenkauniin esikoiskokoelman sotalapsesta. Runoissa nuori poika lähetetään sotaa pakoon Itämeren yli. Poika palaa, mutta ei kokonaisen - kokemus varjostaa koko loppuelämää.

Serier | Sarjakuvat

Riina Tanskanen: Tympeät tytöt – Aikuistumisriittejä (Intoo, 2021)

Inspirerande och ytterst viktigt seriealbum om trånga attityder och värderingar, kroppen och utseendet, rädsan och önskan att behaga. Tankeväckande bok som lyfter upp hur flickor borde vara. Svåra teman och en rosa färgskala.

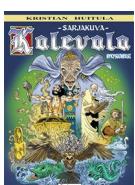
Riemastuttava ja tuiki tärkeää sarjakuvalbumi ahtaista asenteista ja arvoista, kehosta ja ulkonäöstä, pelosta ja miellyttämisen halusta. Herättelevä teos, joka nostaa esille sitä, miten tyttöjen pitäisi olla. Vaikeita teemoja hempeän vaaleanpunaisen kansien sisällä.

Jaana Suora: Pena, runoilija ja kommunisti (Partuuna, 2021)

Grafisk berättelse baserad på författaren och översättaren Pentti Saarikoskis liv. Saarikoski var en produktiv författare som bodde på ön Tjörn på den svenska västkusten under sina sista åtta år i livet.

Graafinen tarina, joka perustuu kirjailija ja käändäjä Pentti Saarikosken elämään. Saarikoski oli tuottoisa kirjailija, joka asui viimeiset kahdeksan vuottaan Ruotsin länsirannikolla Tjörnin saarella.

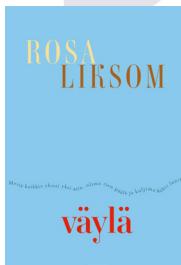
Kristian Huitula: Sarjakuva-Kalevala nykysuomeksi (Fantacore, 2021)

Innehåller hela berättelsen ur Finlands nationalepos. Anpassningen till modern finska gör berättelserna ur Kalevala förståeliga på ett underhållande sätt samtidigt som hela handlingen bevaras.

Sisältää Suomen kansalliseepoksen koko tarinan. Nykysuomen sovitus tekee Kalevalan kertomuksesta viihdyttävällä tavalla ymmärettävän säilyttäen silti juonen eheänä ja alkuperäisenä.

Bokrådets favoriter: skönlitteratur |

Kirjaraadin suosikit: kaunokirjallisuus

1. Rosa Liksom: Väylä (Like, 2021)

Det är september 1944 och krig i Lappland. Berättaren, en 13-årig flicka, måste rädda familjens kor. Tillsammans med många andra börjar hon vandra mot väst, mot Torneälven (Väylä) och färjan där. De lyckas ta sig över, men livet på den svenska sidan blir inte lätt och lugnt som de har trott. De skiljs från sina kära kor och placeras på redan överfylda flykting- och karantänläger, där sjukdomar härjar och där det är brist på alltting. Flickan börjar gå från läger till läger i hopp om att hitta sin mor, som har försvunnit redan innan resan började.

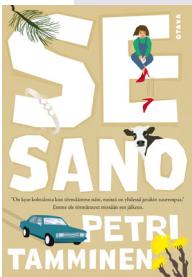
Efter ett år på flykt återvänder hon till Finland, där allt har förändrats: husen och ladugårdarna har bränts ner, familjer splittrats. Livet måste ta en ny riktning. Boken är skriven på mustig tornedalsdialekt, som gör läsupplevelsen till något alldeles speciellt.

Maria Tapaninen

On syyskuu 1944 ja Lapissa sota. Kirjan 13-vuotias minäkertoja lähtee monien muiden tavoin viemään kotieläimiä turvaan Väylän eli Tornionjoen yli Ruotsin puolelle. Lehmät ovat pakolaisia siinä missä ihmisetkin ja pitkän vaelluksen aikana jaetaan ilot ja surut, vaivat ja vastukset. Perillä länessä ei elämä vastoin odotuksia osoittaudukaan rauhaiseksi ja helpoksi. Pakolaiset sijoitetaan täpötäysiin pakolais- ja karanteenileireihin, joissa kulktaudit raivoavat ja kaikesta on puute. Kertojaminä kulkee leiriltä leirille löytääkseen äitinsä, joka on kadonnut jo ennen matkan alkua. Joka paikassa olot ovat yhtä huonot.

Kun pakolaiset lopulta pääsevät takaisin Suomeen heitä kohtaa surkea näky: useimmat talot, navetat ja aitat on poltettu, elämä on aloitettava alusta. Kirja on kirjoitettu muhevalla Tornionjokilaakson murteella ja on vaikea kuvitella miten tämän tarinan olisi muuten voinutkaan kirjoittaa.

Maria Tapaninen

2. Petri Tamminen: *Se sano* (Otava, 2021)

"Kan du föreställa dig att det finns någon i den här världen som är dummare än du?" En pik kan få en människa att komma ur balans, slå tillbaka eller rycka på axlarna. Men man glömmer åtminstone inte vad man fick höra i första taget. "Sluta inte med studierna nu" får en att sträcka på ryggen och lyfta det nedsänkta huvudet.

Petri Tamminen är en mästare på lakoniskt berättande. Det visar han än en gång i boken *Se sano*. Tamminen har samlat människors minnen av uttalanden som har påverkat dem på olika sätt: slagit omkull dem, plattat till dem, uppmunrat, tröstat och stöttat, förändrat beslut. Tamminen förmedlar minnena i form av korta berättelser till oss läsare som en nutida Lönnrot som samlar en nationell berättelse och skildrar den finländska mentaliteten. Och Tamminen kan verkligen skriva ner dem – jag är såld!

Eija Helenius

3. Kaj Korkea-aho: *Punainen huone* (Otava, 2021)/*Röda Rummet* (Förlaget, 2021)

Berättelsen i denna intensiva roman flätas kring det ett universellt begär som på ett starkt sätt präglar vår tid: begäret att få sin berättelse berättad. Berättande och skrivande, att dokumentera sin egen livsberättelse är närvarande både i berättelsens struktur och som tematiska inslag. Genom berättandet blir romanens huvudpersoner sedda som individer, framför allt av andra männskor. *Punainen huone/Röda rummet* är samtidigt också en samtidsroman som utspelar sig i Helsingfors och skildrar stadens homosexuella kretsars historia och samtid.

Heidi Grönstrand

"Voitko kuvitella, että tässä maailmassa olisi joku sinua tyhmempি?" Nälväisy voi saada ihmisen raiteiltaan, lyömään takaisin tai kohauttamaan olkapäitään. Muttei ainakaan heti kohta unohtamaan mitä tuli kuultua. "Älä jätä opiskelua tähän" saa rinnan rottingille ja painuneen pään kohoamaan.

Petri Tamminen on lakonisen kerronnan mestari. Sen hän taas osoittaa *Se sano*-kirjassaan. Tamminen on kerännyt ihmisten muistoja lausahduksista, jotka ovat vaikuttaneet heihin eri tavoin: lyöneet jalat alta, latistaneet, rohkaisseet, antaneet lohtua ja kannustaneet, muuttaneet päätöksiä. Tamminen välittää muistot lyhyinä tarinoina meille lukijoille kuin nykyajan Lönnrot, keräten kansallista tarinaa ja kuvaten suomalaista mielenlaatua. Ja miten Tamminen osaa ne talteen kirjoittaa – olen myyty!

Eija Helenius

Intensiivisen romaanin tarina punoutuu universaalil – ja omaa aikaamme vahvasti leimaavan – halun ympärille: halun saada oma tarina kerrotuksi. Kertominen ja kirjoittaminen, oman elämäntarinan dokumentointi on läsnä niin kerronnan rakenteissa kuin temaatinsa juonteina. Kertominen kautta romaanin päähenkilöt tulevat nähyiksi yksilöinä, ja ennen kaikkea toiselle ihmiselle. *Punainen huone/Röda rummet* on kuitenkin myös Helsinkiin sijoittuva aikalaismaani, joka piirtää näkyviin kaupungin homoseksuaalisen yhteisön historiaa ja nykypäivää.

Heidi Grönstrand

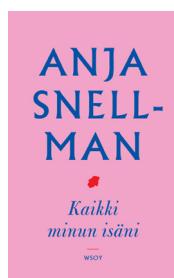
4 . Martta Kaukonen: Terapiassa (WSOY, 2021)

En spännande psykologisk thriller, där läsaren snart inte har en aning om vad som egentligen är sant. Vi får möta fyra olika personer: 20-åriga seriemördaren Ira, terapeuten Clarissa, Clarissas man Pekka och den alkoholiserade journalisten Arto. Karaktärerna avslöjar gradvis alltmer om sig själva, genom flera oväntade vändningar.

Marjut Hökfelt

Jännittävä psykologinen trilleri, jossa lukija ei pian osaa päättää mikä on totta ja mikä ei. Ääneen pääsevät neljä eri henkilöä: 20-vuotias sarjamurhaaja Ira, terapeutti Clarissa, tämän mies Pekka ja alkoholisoitunut toimittaja Arto. Henkilöt paljastavat pala palalta yhä enemmän itsestään, monen odottamattoman käanteen kautta.

Marjut Hökfelt

5. Anja Snellman: Kaikki minun isäni (WSOY, 2021)

I sin självbiografiska roman betraktar Snellman avtrycken hennes pappa lämnat, speciellt då det gäller hennes relationer med män. Ordet "pappa" får också en bredare betydelse, det handlar inte bara om Ensio Kauranen, utan alla trygga mäniskor som man kan se upp till. "Listan är lång och den bara växer", konstaterar berättaren.

Romanens författare är bjuden till en läsecirkel som samlas i ett hus som väcker gamla minnen i henne. Hon blir sittandes i bilen och går i tankarna igenom händelser och förhållanden i sitt liv. Berättelsen är äkta Snellman, mindre sinnesrörelser och större samhällsrörelser är lika mästerligt skildrade. Varje mening har ett djup med väl genombenkta funderingar, skarpa betraktelser som silats genom berättarens egen synvinkel. Språket är tätt och så fullt med nyanser och detaljer att man nästan blir andfådd. Samtidigt flyter texten smidigt framåt och lockar till att läsa hela romanen på en gång.

Kati Eräpuu

Snellman tarkastelee omaelämäkerrallisessa romaanissaan alkoholisoituneen isänsä jättämä jälkiä erityisesti miessuhteissaan. Kirjassa "isä" käsitetään laajasti, kyseessä ei ole vain Ensio Kauranen, vaan myös kaikki turvalliset ihmiset, joita voi katsoa ylöspäin. "Lista on pitkä ja siihen tulee koko ajan lisää", kirjan kertoja toteaa.

Romaanin kirjailija on kutsuttu lukupiirin vieraaksi taloon, joka herättää hänessä muistoja vuosikymmenten takaa. Kirjailija jää autoonsa istumaan ja käy ajatuksissaan läpi elämänsä ihmissuhteita ja tapahtumia. Kirja on aitoa Snellmania, mestarillisesti kuvattuja ihmismielien pieniä sekä yhteiskunnan suurempia liikkeitä. Jokaisessa lauseessa on syvyyttä ja harkittua ajatusta, oman näkökulman läpi suodattuneita tarkkoja havaintoja. Kieli on niin tiivistä ja täynnä sävyjä ja yksityiskohtia, että lukissa melkein hengästyy. Samalla teksti soljuu vaivatta eteenpäin ja houkuttelee lukemaan romaanin kertaisumalta.

Kati Eräpuu

Tema | Teema

Wivi Lönn och Aino Aalto – kvinnliga pionjärer inom finsk arkitektur |

Suomen arkkitehtuurin uranuurtajanaiset Wivi Lönn ja Aino Aalto

Pirkko Soininen: Valosta rakentuvat huoneet (Bazar, 2021)

Kristiina Markkanen & Leena Virtanen: Wivi ja Hanna (Athena, 2021)

Jari Järvälä: Aino A (Tammi, 2021)

Heikki Aalto-Alanen: Rakastan sinussa ihmistä (Otava, 2021)

Två betydelsefulla kvinnor, Wivi Lönn (1872–1966) och Aino Aalto (1894–1949) har lyfts fram ur den finska arkitekturhistorien. Var och en av kvinnorna har nu blivit föremål för en biografi såväl som en roman. De böcker som skildrar Wivi Lönnns liv och verk ger en samstämmig bild, medan uppfattningen om Aino Aalto blir mer motsägelsefull; Alvar Aaltomyten avlivas bryskt av Jari Järvälä, medan dottersonen Heikki Aalto-Alanen vördnadsfullt granskar arkivmaterial och korrespondens. Bildmaterialet i bågge biografierna bidrar också med fördjupat perspektiv.

Wivi Lönn och Aino Marstio träffades i Jyväskylä 1924. Wivi var då på toppen av sin karriär och ritade byggnader till industrisamhället i Säynätsalo på uppdrag av sin livskamrat Hanna Parviainen. Aino hade börjat som Alvar Aaltos assistent och sedan förlovat sig med honom.

Wivi Lönn mötte stort motstånd under sin karriär. Hon var den första finska kvinnan som startade ett eget arkitektkontor. I Tammerfors vann hon så många arkitekttävlingar att konkurrenterna önskade att hon skulle giftas bort för att vara ur vägen, i Jyväskylä ritade hon bland annat ett berömt hus till sig själv samt ett helt villaområde, innan hon flyttade till Helsingfors med sin mor. Wivi var en tillbakadragen, oförtröttlig arbetsmyra, medan den präktiga Hanna Parviainen var en spendersam mecenat som tog hand om sina arbetare. Hanna blev Finlands första kvinnliga handelsråd och tillsammans reste de två kvinnorna ut i Europa. Efter Hannas död 1938 gav Wivi Lönn upp arkitektyrket.

När föreningen för Finlands kvinnliga arkitekter grundades på Wivi Lönnns 70-årsdag 1942 höll Aino Aalto ett så fint tal att det förmodades vara skrivet av hennes berömde make. Paret arbetade tillsammans i 25 år, men Alvar Aalto behöll kontoret i sitt eget namn. Grundtemat i Jari Järväläs roman är att den begåvade och ambitiösa Aino slår sig ihop med den självsäkra Alvar Aalto eftersom hon inte tror på kvinnors möjligheter att lyckas i branschen. Den excentriske Alvar hämtar inspiration från välkända byggstilar. Aino tänker självständigt, ser kritiskt på makens storlagna konstruktioner och finner praktiska lösningar. Utan stöd av en skicklig och förstående hustru kan man inte bli världsberömd med koleriska upptåg och ekonomisk vårdslöshet.

Heikki Aalto-Alanen har studerat sina morföräldrars brevväxling med internationella berömheter och dragit fram Ainos prisbelönta planer för 1930-talets världsutställningar ur glömskan. Ainos sociala vision och hennes delaktighet i den gemensamma kreativa processen framhävs särskilt under Ainos sista levnadsår, Alvars kärleksfulla brev från USA till hustrun är berörande.

Liisa Paavilainen

Suomen arkkitehtuurin historiasta on nostettu esiin kaksi merkittävää naista, Wivi Lönn (1872–1966) ja Aino Aalto (1894–1949). Molemmista on nyt ilmestynyt sekä elämänkerta että romaani. Kirjat Wivi Lönnin elämästä täydentävät toisiaan, mutta Aino Aallosta piiryy vastakkainen kuva; Jari Järvelä purkaa rehvakaasti Alvar Aalto-myyttiä, kun taas tyttärenpoika Heikki Aalto-Alanen tutkii arkistomateriaalia ja kirjeenvaihtoa. Molempien elämäkertojen kuvat avaavat uusia ulottuvuuksia lukijalle.

Wivi Lönn oli uransa huipulla ja suunnitteli elämäkumppaninsa Hanna Parviaisen tilauksesta rakennuksia Säynätsalon teollisuusyhteisöön, kun hän ja Aino Marstio tutustuivat Jyväskylässä vuonna 1924. Aino oli aloittanut apulaisena Aallon arkkitehtikonttorissa ja mennyt Alvarin kanssa kihloihin.

Suomen ensimmäisenä naisena oman arkkitehtitoimiston perustanut Wivi Lönn koki paljon vastustusta. Tampereella monia kilpailuja voittanut Wivi haluttiin naittaa pois häiritsemästä, Jyväskylässä hän piirsi oman talon ja kokonaisen huvilakorttelin, mutta muutti äitinsä kanssa asumaan Helsinkiin. Wivi oli hiljainen, syrjäänvetätyvä puurtaja, Hanna puolestaan räiskyvä tuhlari ja mesenaatti, joka piti huolta työläisistään. Hannasta tuli Suomen ensimmäinen naiskauppaneuvos ja naiset tekivät yhdessä ylellisiä matkoja ympäri Eurooppaa. Hannan kuoltua vuonna 1938 Wivi Lönn päätti luopua arkkitehdin työstä.

Naisarkkitehtien yhdistyksen perustavassa kokouksessa Wivi Lönnin 70-vuotispäivillä 1942 Aino Aalto piti niin hyvän puheen, että sen kirjoittajaksi arveltiin hänen maineikasta puolisoaan. Aviopari teki läheistä yhteistyötä 25 vuotta, mutta toimistoa Alvar Aalto piti omalla nimellään.

Jari Järvelän romaanin perusteesinä on, että lahjakas ja kunnianhimoinen Aino lyöttäytyy yksiin itsevarman Alvar Aallon kanssa, koska ei usko naisten mahdollisuksiin menestyä alalla. Itsenäisesti Alvar hakee mallia tunnetuista rakennustyleistä, omaperäinen Aino on kriittinen ajattelija, joka löytää suuriin suunnitelmiin käytännön ratkaisut. Maailmanmaineeseen ei nousta holtittomalla rahankäytöllä ja koleerisilla tempauksilla ilman taitavan ja ymmärtävän vaimon tukea.

Heikki Aalto-Alanen on arkistojen lisäksi tutustunut isovanhempiensa kirjeenvaihtoon kansainvälisen merkkihenkilöiden kanssa ja nostaa unohduksista mm. Ainon palkitut suunnitelmat 1930-luvun maailmannäyttelyihin. Erityisen koskettavaa on Ainon viimeisten elinvuosien aikainen kirjeenvaihto, jossa korostuu Ainon sosiaalinen näkemys sekä osuuus yhteisessä luomisprosessissa.

Liisa Paavilainen

Urval ur höstens facklitteratur |

Poimintoja syksyn tietokirjallisuudesta

Mikko Hyppönen: Internet (WSOY, 2021)

Enligt Finlands internationellt mest kände datasäkerhetsexpert Mikko Hyppönen är internet det bästa och värsta som hänt oss, trots att vi bara befinner oss i början av internetrevolutionen. Hyppönen skriver medryckande, övertygande och ovanligt tydligt om nätteknologins utveckling samt dess risker och fördelar. *Ari Setälä*

Suomen kansainvälisti tunnetuin tietoturva-asiantuntijan Mikko Hyppösen mielestä internet on parasta ja pahinta mitä meille on tapahtunut, vaikka nyt ollaan vasta internet-vallankumouksen alussa. Hyppösen kirjoittaa mukaansa tempaavasti, vakuuttavasti ja harvinaisen selkeästi verkkoteknologian kehityksestä ja sen riskeistä ja hyödyistä. *Ari Setälä*

Miika Siironen: Pelon ja uhman vuodet (Atena, 2021)

Boken skildrar Finlands fyra första år som självständigt från Ryssland, en tid som präglas av rädsla och trots, inbördeskrigets grymheter och hat. I centrum står pappersbruksmållan Varkaus, de långa strejkerna och de vita vinnarnas övermod, men boken behandlar också mordet på inrikesminister Heikki Ritavuori framför hans hem. Det står tydligt att Finland för hundra år sedan var häpnadsväckande rått och fult. *Ari Setälä*

Kirja kuvailee Venäjästä irrottautuneen Suomen ensimmäistä neljää vuotta, joista huokuu pelkoa ja uhmaa, sisällissodan aikaisia julmuuksia ja vihaa. Keskiössä on Varkauden paperitehdasyhdyskunta, pitkät lakkot, valkoisten voittajien uho, mutta mukaan mahtuu myös sisäministeri Heikki Ritavuoren murha asuntonsa eteen. Selväksi käy, että sadan vuoden takainen Suomi oli ällistyttävä raaka ja ruma. *Ari Setälä*

Lasse Laaksonen: Kynän ja miekan kenraali Wallenius (Docendo, 2021)

Kurt Martti Wallenius var en mångsidig man, en kapabel militär, bildad och språkkunnig. Han drogs med i jägarrörelsen, blev gränskommendör i Lappland och generalmajor som 36-åring. Sedan blev han inblandad i skjutsningen av president Ståhlberg, Mäntsäläupproret och arbetade för Vihti Kosola i Lapuanrörelsen. Under vinterkriget var Wallenius fortfarande general i Lappland men lades på hyllan i fortsättningskriget och fick sparken från armén avskydd av marskalk Mannerheim. *Ari Setälä*

Kurt Martti Wallenius oli monipuolin mies, pystyvä sotilas, sivistynyt ja kielitaitoinen. Hän tempautui mukaan jääkäriliikkeeseen, nousi Lapin rajakomendantiksi ja 36-vuotiaana kenraalimajuriksi. Sekaantui sittemmin presidentti Ståhlbergin kyyditykseen, Mäntsälän kapinaan ja toimi Lapuan liikkeessä Vihti Kosolan leivissä. Wallenius loi vielä talvisodassa Lapin kenraalina, mutta hyllytettiin jatkosodasta ja sai potkut armeijasta marsalkka Mannerheimin inhoamana. *Ari Setälä*

Sanna-Mari Hovi: Vikingistä Victoriaan (Minerva, 2021)

Berättelsen om den svenska monarkin. Underhållande informationspaket om kungahuset, nya uppgifter och många bilder.

Ruotsin monarkian tarina. Viihdyttävä tietopaketti kuningashuoneesta, uutta tietoa ja paljon kuvia.

Petra Maisonen ja Saara Turunen (toim.): Suurteoksia (Tammi, 2021)

Tjugo kvinnliga författare lyfter med personliga texter fram sina kvinnliga favoritförfattare.

20 naiskirjailijaa nostaa henkilökohtaisin tekstein esille naispuolisista suosikkikirjailijoitaan.

Lotta-Sofia Saahko: Kahvia ja karjalanpiirakoita (Tammi, 2021)

Berättelser om personer som evakuerats från Karelen och hamnat i olika delar av världen, även i Sverige. Det fascinerande berättandet rör sig mellan nutid och det förflutna och får läsaren att fundera över livslånga frågor om rötter och rotlöshet.

Eri puolille maailmaa, myös Ruotsiin, päätyneiden Karjalan evakkojen tarinoita. Elävästi kerrottu tarina matkaa kiehtovasti nykyajan ja menneisyyden välillä ja saa lukijan pohtimaan elämänmittaisia kysymyksiä juurista ja juurettomuudesta.

Suvi Ratinen: Omat huoneet. Missä naiset kirjoittivat vuosisata sitten (Tammi, 2021)

Välkommen till kulturhem och sanatorier, sommarvillor och hotell, vindskammare och fängelser! Bokens tio huvudpersoner representerar en generation som medverkade till att etablera kvinnors professionella skrivande i Finland. I deras rum öppnas fönster mot hela tidsperioden, dess ideal och fenomen från inredningsidéer till utrikespolitik – och framför allt mot de olika förhållanden som tiden erbjöd och möjliggjorde för könen.

Tervetuloa kulitturikoteihin ja keuhkoparantoloihin, kesähuiviloihin ja hotelleihin, vinttimareihin ja vankiloihin! Kirjan kymmenen päähenkilöä edustavat sukupolvea, jonka myötä naisten ammattimainen kirjoittaminen vakiintui Suomessa. Heidän huoneistaan avautuu ikkunoita koko aikakauteen, sen ihanteisiin ja ilmiöihin sisustusideoista ulkopoliitikkaan – ja ennen kaikkea sen eri sukupuolille tarjoamiin ja mahdollistamiin olosuhteisiin.

Satu Rämö: Talo maailman reunalla (WSOY, 2021)

En intressant bok om ett minnesvärt år på den isländska landsbygden. När Rämös finsk-isländska barnfamilj byter sitt vanliga vardagsliv i Reykjavik mot ett liv på landet börjar ett äventyr fullt med nya erfarenheter.

Kiinnostava kirja ikimuistoisesta vuodesta islantilaisella maaseudulla. Kun Rämön suomalaisislantilainen lapsiperhe vaihtaa tavallisen arkena Reykjavikissa elämään maalla, alkaa uusien kokemusten täyttämä seikkailu.

Eero Ojanen: Sankarikoiria ja sotahevossia. Suomalaisia tositarinoita eläimistä (Minerva, 2021)

Boken är baserad på tidigare opublicerade berättelser ur arkiven och enkäter om husdjur. På ett rörande sätt berättar den om finländska djurs speciella gärningar och egenskaper samt djurens relation till människan.

Aiemmin julkaismattomiin arkistotarinoihin ja lemmikkitarinoita koskeviin kyselyihin perustuva kirja kertoo koskettavasti suomalaisten eläinten erikoisista teoista ja ominaisuuksista sekä eläinten suhteesta ihmiseen.

Martti Backman: Hirmuinen aika. Saksalaismieslinen vastarinta 1944–1948 (Docendo, 2021)

Stöttade av Tyskland förberedde sig en liten grupp finländare på att bedriva motstånd om Sovjetunionen skulle ockupera Finland. Backman skriver om dessa finländare som utnyttjades skamlöst av Tyskland efter det förlorade kriget hösten 1944. Den fartfyllda berättelsen kan läsas som en spänningssroman.

Pieni joukko suomalaisia valmistautui Saksan tuella vastarintaan siltä varalta, että Neuvostoliitto miehittää Suomen. Backman kirjoittaa niistä suomalaisista, joita Saksa käytti häikäilemättä hyväkseen hävityn sodan jälkeen syksyllä 1944. Vauhdikasta tarinaa lukee kuin jännitysromaania.

Bokrådets favoriter: Facklitteratur |

Kirjaraadin suosikit: Tietokirjallisuus

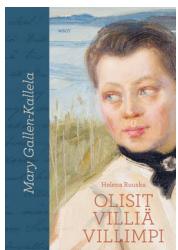
1. Regina Rask: Onnellisten salaseura (WSOY, 2021)

Är du rädd för åldrandet? Betala inte för någon ny meditationskurs, humörhöjande piller eller andra livselixir och botox år 2022. Läs först Regina Rasks bok *Onnellisten salaseura* ("De lyckligas hemliga klubb"). Livet är som bäst i medelåldern! Rask berättar personligt och öppenhjärtigt – skulle jag tro – om sitt åldrande, sina kriser och glädjeämnen, och hon gör det så glädjande att läsarens bilringar skakar och skrattrynkorna i ögonvråarna blir fler. En riktig feelgood-bok.

Eija Helenius

Älä ostaa vielä uutta meditaatiokurssia, mielialaa piristäviä pillereitä tai muuta elämän eliksiiriä ja botoxia vuodelle 2022 vanhenemisen pelossa. Lue ensin Regina Raskin kirja *Onnellisten salaseura*. Elämä on mehevintä keskiikäisenä! Rask kertoo omakohtaisesti ja suurempia salailematta – luulisin – ikääntymisestään, kriiseistään ja ilonaiheistaan, ja niin riemastuttavasti, että lukijan vatsamakkarat rytkyvät ja naurupytt silmäkulmissa lisääntyy. Todellinen feelgood-kirja.

Eija Helenius

2. Helena Ruuska: Mary Gallen-Kallela. Olisit villiä villimpi (WSOY, 2021)

Genom årtiondena har det skrivits ett flertal saftiga biografier om Finlands nationalmålare och Kalevala-illustratören Akseli Gallen-Kallela. När fackboksförfattaren Helena Ruuska fattar pennan och berättar om hans hustru Mary Gallen-Kallelas livsresa får vi samtidigt en mer levande, mångsidig och fullständigare bild av Akseli. En varm och skickligt skriven biografi.

Ari Setälä

Suomen kansallismaalarista ja Kalevalataruston kuvittajasta Akseli Gallen-Kallelasta on vuosikymmenten mittaan tehty useita muhkeita elämäkertoja. Kun tietokirjailija Helena Ruuska tarttuu kynään ja kertoo tämän vaimon Mary Gallen-Kallelan elämäntaipaleen, piirryt myös Akselistä aiempaa elävämpi, monipuolisempi ja täydempä kuva. Kertakaikkisen lämmin ja taitten tehty elämänkerta.

Ari Setälä

3. Kristian Borg (red./toim.) Ett halvt sekel av sisu. Vårt sverigefinska Haninge 1971-2021 Puoli vuosisataa sisua. Ruotsinsuomalainen Hanningemme 1971-2021

Haninge kommun fyller 50 år och firar det med att publicera en mångsidig och vacker faktabok om det sverigefinska livet i kommunen. Vi hör sverigefinnarnas egna röster och den 50-åriga historien betraktas ur olika vardagsvinklar. Ett centralt tema är kampen för att förvara det egna språket och kulturen och för rätten till service på det egna språket.

Även om Haninges sverigefinnar har huvudrollen är boken större än sin hemkommun – den berättar mer omfattande om den sverigefinska minoritetens ställning och utveckling under de senaste 50 åren. En speciell merit är att alla texter är skrivna på både svenska och finska. Mycket av kunskap som kanske har varit i fara att glömmas bort har nu samlats mellan pärmarna. Boken är en riktig sverigefinsk kulturgärning!

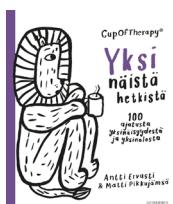
Eeva Östberg

Haningen kunta juhlistaa 50-vuotisjuhlaansa julkaisemalla monipuolisen ja näyttävän tietoteoksen kunnan ruotsinsuomalaisesta elämästä. Kirjassa ääneen pääsevät ruotsinsuomalaiset itse ja kunnan 50-vuotista historiaa tarkastellaan arkielämän eri näkökulmista. Keskeisenä teemana on kampailu oman kielen ja kulttuurin säilyttämisen ja omakielisten palveluiden puolesta.

Vaikka pääroolissa ovat Haningen ruotsinsuomalaiset, on kirja kotikuntaansa suurempi – kirja kertoo laajemminkin ruotsinsuomalaisen vähemmistön asemasta ja kehityksestä viimeisen 50 vuoden aikana. Erityisansio on myös se, että kirjan tekstit ovat kokonaisuudessaan sekä suomeksi että ruotsiksi. Paljon sellaista tietoa, joka on kenties ollut jo vaarassa unohtua, on nyt kerätty kansien väliin. Kirja on varsinainen ruotsinsuomalainen kulttuuriteko!

Eeva Östberg

4. Antti Ervasti & Matti Pikkujämsä: Yksi näistä hetkistä. 100 ajatusta yksinäisyystä ja ysinolosta. (Gummerus, 2021)

Boken skildrar hur ensamhet och isolering känns oavsett hur gammal man är. Ensamheten kan dock också ge kraft. De berörande djurteckningarna och krafttexterna gör boken till en trevlig upplevelse. En bok som vuxna med fördel kan läsas för yngre.

Eija-Liisa Knuutinen

Kirja kuvailee miltä yksinäisyys ja eristäytyminen tuntuu minkä tahansa ikäisen näkökulmasta. Yksinäisyystä voi kuitenkin saada myös voimaa. Koskettavat eläinpiirrokset ja voimatekstit tekevät kirjasta mukavan elämyksen. Tätä kirjaa on aikuisen hyvä lukea nuoremmille.

Eija-Liisa Knuutinen

Finländska fenomen | Suomalaisia ilmiöitä

Eeva Rutanen ja Jaana Öljymäki: Tuohesta tehty (Minerva, 2021)

En riktig grundbok för den som är intresserad av näverslöjd. Bra instruktioner och färbilder som är till stor hjälp för läsaren. Innehåller både nostalgiska skapelser och modern stil. En inspirerande bok. Rekommenderas till alla som gillar handarbete! *Eija-Liisa Knuutinen*

Todellinen peruskirja tuohitöstä kiinnostuneelle. Hyvät ohjeet ja värikuvat suurena apuna lukijalle. Mukana nostalgisia tuotteita kuin myös modernia tyyliä. Innostava kirja. Suosittelen käsistään kätevälle! *Eija-Liisa Knuutinen*

Terhi Ruutu: Hoitava sauna (Tammi, 2021)

En instruktions- och receptbok av en bastuterapeut från Helsingfors som inspirerar till att prova olika slags bad, omslag och örtkurer för att främja hälsan.

Helsinkiläisen saunaterapeutin ohje- ja reseptikirja inspiroi kokeilemaan erilaisia kylpyjä, kääreitä ja yrtilhoitoja hyvinvointia ja terveyttä edistämään.

Tarja-Tuulikki Laaksonen: Merkittävimmät suomalaiset keksinnöt (Minerva, 2021)

Finländska uppfinningar finns inom alla livsområden, från vetenskap och industri till vanliga hushållsföremål och sociala innovationer. Boken tar fram den inte sällan överraskande bakgrund till bekanta föremål och saker.

Suomalaisia keksintöjä löytyy kaikilta elämänalueilta, tieteestä ja teollisuudesta joka kodin arkiseen tarpeistoon ja sosiaalisiin innovaatioihin. Kirja valottaa meille tuttujen esineiden ja asioiden usein yllätyksellisiäkin taustoja.

Lisa Leinonen: Talviuinti. Terveyttä ja hyvää oloa luonnonvesistä (Basam Books, 2020)

Vad är egentligen det beroendeframkallande kallbadet och vad vet vi om dess hälsofordelar? Lisa Leinonen som dagligen ägnat sig åt kallbad under mer än tjugo år redar ut det viktigaste om kallbad idag och genom historien, i Finland och ute i världen.

Mistä koukuttavassa kylmäuinnissa on kyse ja mitä sen terveyshyödyistä tiedetään? Kylmäuintia yli 20 vuoden ajan päivittäin harrastanut Lisa Leinonen selvittää kaiken olennaisen kylmäuinnin nykypäivästä ja historiasta, Suomessa ja maailmalla.

Tema | Teema

Biografier | Elämäkertoja

Kari Lumikero: Tätä en vielä kertonut. Uutismiehen tilinpäätös (Tammi, 2021)

Lumikero som tidigare hänfört läsare med memoarverket Uutismies fortsätter berätta med glimten i ögat. Han tar med läsaren till olika delar av världen, märkliga situationer och in bakom kulisserna till nyhethändelserna.

Aikaisemmallia Uutismies-muistelmateoksellaan hurmannut Lumikero jatkaa tarinointiaan pilke silmäkulmassa. Hän kuljettaa lukijansa eri puolille maailmaa, toinen toistaan erikoisempiaan tilanteisiin ja uutistapahtumien kulissien taakse.

Tuula Karjalainen: Outi Heiskanen. Taiteilija kuin shamaani (Siltala, 2021)

En biografi skriven av en god vän om den mångfasetterade konstnären som bodde i tio år på Gotland. En berättelse om ett särartat människoliv.

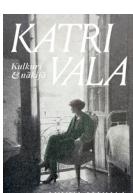
Hyvä ystävä kirjoittama elämäkerta monisärmäisestä taiteilijasta, joka asui 10 vuotta Gotlannissa. Kertomus erikoisesta ihmiselämästä.

Pirkko Kotirinta: Hilma af Klintin arvoitus (Tammi, 2021)

En fascinerande biografi om den svenska pionären inom abstrakt konst. Boken tar oss hundra år bakåt i tiden till esoteriska strömningar i teosofernas och antroposofernas värld. Dessutom är boken en reseberättelse och forskningsresa till Hilma af Klints hemtrakter.

Abstraktin taiteen ruotsalaisen pioneerin kiehtova elämäkerta tempaa mukaansa sadan vuoden takaisiin esoteerisiin virtauksiin, teosofien ja antroposofien maailmaan. Sen lisäksi kirja on myös matkakertomus ja tutkimusmatka Hilma af Klintin kotikonneille.

Minna Maijala: Katri Vala. Kulkuri & näkijä (Otava, 2021)

En biografi som med värme och ärlighet närmar sig den skarpa poetens passionerade liv. Vala förknippas med Finlands ofärdsår, inbördeskrigets långa skugga och de vänsterintellektuellas uppgång. Hon såg vad som häände i Europa och Finland på 1930-talet – och uttalade det högt med stort mod.

Kohdettaan lämpimästi ja rehellisesti lähestyvä teos tarkkanäköisen runoilijan kiihkeästä elämästä. Valaan kytkeytyvät Suomen sortovuodet, sisällissodan pitkä varjo ja vasemmistolaisen älymystön nousu. Hän näki mitä Euroopassa ja Suomessa 1930-luvulla tapahtui - ja sanoi sen rohkeasti ääneen.

Essäer | Esseet

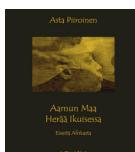

Henrik Meinander: Tikkanens linje. Tidsbilder 1967-1972 (Schildts & Söderströms, 2021)

Henrik Meinander: Terävää jälkeä. Henrik Tikkasen ajankuvia 1967-1972 (Siltala, 2021)

I tio essäer behandlar Meinander teckningar av Henrik Tikkanen som publicerats i Helsingin Sanomat 1967–1972 och fokuserar på hur Tikkanen upplevde sin tid och hur han tolkade den i sina teckningar. Läsaren får veta mycket om den tidens samhälle, kultur och fenomen. *Eija-Liisa Knuutinen*

Meinander käsittelee kymmenessä esseessään Helsingin Sanomissa 1967–1972 julkaistuja Henrik Tikkasen piirroksia, keskittyen siihen, miten Tikkanen koki oman aikansa ja kuinka hän tulkitsi sitä piirroksillaan. Lukija saa paljon tietoa sen ajan yhteiskunnasta, kulttuurista ja ilmiöstä. *Eija-Liisa Knuutinen*

Asta Piironen: Aamun Maa Herää Ikuisessa: esseitä Afrikasta (Kulttuurivihkot, 2020)

Är det inte dags att skaka om våra stelnade uppfattningar om afrikanska kulturer? Asta Piironen har lyssnat på forskare, vanligt folk, siare och rykten med samma outsläckliga intresse. I denna essäsamling möts globala idéer fenomen i den östafrikanska vardagen och politiska omvälvningar.

Olisiko aika ravistella luutuneita käsityksiämme afrikalaisista kulttuureista? Asta Piironen on kuunnellut samalla sammumattomalla mielenkiinnolla niin tutkijoita, vastaantulijoita, tietäjiä kuin huhupuheita. Esseekokoelmassa globaalit aatteet kohtaavat Itä-Afrikan arkipäivän ilmiöt ja poliittiset mullistukset.

Höstens sverigefinsk litteratur |

Syksyn ruotsinsuomalainen kirjallisuus

Linda Lampenius: Klassisk rebell (Bazar, 2021) / Kesytön elämäni (Otava, 2021)

En berättelse om den musikälskande fioltjejen som blev en underhållningsstjärna känd över hela Finland. Det är en svindlande och oförskönad självbiografi som berättar om toppar och dalar i såväl karriären som privatlivet.

Tarina musiikkia rakastavasta viulistitytöstä, josta tuli koko Suomen tuntema viihdetähti. Huikea ja kaunistelematon omaelämäkerta, niin uran kuin yksityiselämänkin huippuhetkiä sekä pohjamutia seuraten.

Pia Koskela: Karelen! En resa, två krig & minnet av en far (Syster förlag, 2021)

Efter att fadern som stridit i vinterkriget dör reser Pia Koskela till Karelen och samlar ett kollage av familjeberättelser, arkivbilder, militärers anteckningar och lokalbefolkningens minnen för att berätta om både sin fars liv och Karelens blodiga historia.

Talvisodassa taistelleen isänsä kuoleman jälkeen Pia Koskela matkustaa Karjalaan ja kokoa kollaasin perhetarinoista, arkistokuvista, sotilaitten muistiinpanoista ja paikallisväestön muistoista kertomaan sekä isänsä elämästä että Karjalan verisestä historiasta.

Pirjo Tiilikka: Till minne av mina föräldrar. Ett finskt sisu-ark att förvalta och förära vidare (Ekström & Garay, 2021)

Självbiografisk skildring av en familj som evakueras från Karelen under vinterkriget, bosätter sig och startar ett nytt liv i Österbotten samt Pirjos flytt från 1960-talets lågkonjunktur i Finland till Sverige tillsammans med sina systrar.

Omaelämäkkäällinen kuvaus talvisodan myötä Karjalasta evakkoon lähteneestä perheestä, heidän asettumisestaan uuteen elämään Pohjanmaalla ja Pirjon muutosta sisarineen 60-luvun lama-Suomesta Ruotsiin.

Kalle Kniivilä: Putins värsta fiende (Atlas, 2021)

Kniivilä förklarar varför Vladimir Putin är rädd för Aleksei Navalnyj, vem Navalnyj egentligen är och vem som stöttar honom.

Kniivilä selvittää, miksi Vladimir Putin pelkää Aleksei Navalnyjiä, kuka Navalnyj oikein on ja keitähän kannattajansa ovat.

Carina Malinen Lundin: Kiitos Baby! (Strängnäs bibliotek, 2021)

Den här romanen är, till skillnad från många andra romaner om 1970-talets arbetskraftsvandrare, en ljus och varm berättelse. Den är skriven på svenska, men texten innehåller finska ord och utrop som förklaras i en ordlista i slutet av boken.

Tämä romaan on, toisin kuin monet muut 70-luvun työvoimamaahanmuuttajista kertovat, valoisa ja lämmin kertomus. Kirjoitettu ruotsiksi, mutta tekstissä on mukana suomenkielisiä sanoja ja huudahduksia, jotka selitetään kirjan lopun sanaluettelossa.

Kari Hautamäki: Et sinä vielä kuole. Ensihoitajan tositarinoita ambulanssista (Deadline kustannus, 2021)

Debutanten Hautamäki har upplevt en färgstark karriär som ambulanssjukskötarska i både Finland och Sverige.

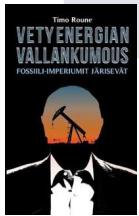
Värikään työuran ambulanssin ensihoitajana sekä Suomessa että Ruotsissa kokeneen Hautamäen esikoiskirja.

Matti Pilhjerta (Toim.): Kotimaa kun taakse jäi. Mekin tultiin Sörmlantiin (Matti Pilhjerta, 2021)

33 finländare berättar sina livshistorier. De minns orsakerna till att de lämnade Finland, missödena i början och hur känslan av att vara främling så småningom har försvunnit.

33 suomalaista kertoo elämänsä tarinan. Muistellaan syitä Suomesta lähtöön, alkuaikojen kompelluksia ja miten vierauden tunne on vähitellen kotiutuessa väistynyt.

Timo Roune: Vetyenergian vallankumous. Fossili-imperiumit järisevät (Books on Demand, 2021)

Framtidsfiktion där en internationell forskargrupp har utvecklat en produktions- och lagringsmetod för väte som skulle kunna producera ren och oändligt förnybar energi åt mänskligheten och stoppa klimatförändringarna. Detta leder till ett politiskt och ekonomiskt maktp spel.

Tulevaisuusfiktion, jossa kansainvälinen tutkijaryhmä on kehittänyt vedyn tuotanto- ja varastointimenetelmän, joka tuottaisi ihmiskunnalle puhdasta ja loputtomasti uusiutuvaa energiaa ja pysäyttäisi ilmaston saastumisen. Tämä saa aikaan poliittisen ja taloudellisen valtapelin.

Seija Dahlgren: Kaivoskeiju (Seija Dahlgren, 2021)

Unge Kim vill lära sig finska. Han hittar en passande mentor och förutom att träna det svåra språket får han också bekanta sig med historien av Malmberget i Gällivare.

Nuori Kim haluaa oppia suomea. Hän löytää sopivan mentorin ja päätyy hänen kanssaan paitsi puhumaan vaikealta tuntuvaa kielää, myös tutustumaan Jällivaaran Malmivaaran historiaan.

Översättningar från finska till svenska |

Käännökset suomesta ruotsiksi

Merja Heed, Helena Helander, Riitta Korhonen, Satu Rekola, Heli Henriksson Vasara:
Ur språkmurens skugga. Om sverigefinskhet och minoritetskunskap (Verbal, 2021)

Elina Backman: När kungen dör (Bokfabriken, 2021)

Nina Mero: En engelsk romans
(Sekwa, 2021)

Sirpa Kähkönen: En vår av is och eld
(Lind, 2021)

Katja Kettu: Rose är borta
(Albert Bonniers förlag, 2021)

Pajtim Statovci: Kungarnas land
(Norstedts, 2021)

Kontaktuppgifter

Nästan alla böcker på listan hittar man i nätbokhandel, till exempel Adlibris, www.adlibris.se. Den finska bokhandeln i Stockholm, www.kirjakulttuuri.se, har ett bra utbud av sverigefinsk litteratur och de säljer även verk som inte säljs annanstans.

Boklistorna finns på Finlandsinstitutets webbsida, www.finlandsinstitutet.se/biblioteket. Har du funderingar eller vill ge feedback på listan, är du välkommen att mejla till biblioteket@finlandsinstitutet.se.

Yhteystietoja

Lähes kaikki listan kirjat löytyvät nettikirjakaupoista, esimerkiksi Adlibriksestä, www.adlibris.se. Tukholman suomalaisella kirjakaupalla, www.kirjakulttuuri.se, on hyvä valikoima ruotsinsuomalaista kirjallisuutta, myös teoksia, joita ei ole muualta ostettavissa.

Kirjalistamme ovat Suomen instituutin verkkosivustolla, www.finlandsinstitutet.se/kirjasto. Jos sinulla on kysyttävää tai haluat antaa meille listaan liittyvää palautetta, lähetä sähköpostia osoitteeseen biblioteket@finlandsinstitutet.se.